

עמ"ת 20439/10/14 - ררב בן טאהא הייב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

עמ"ת 20439-10-14 הייב (עציר) נ' מדינת ישראל
בפני סגן הנשיא, כבוד השופט תאופיק כתילי
עורר ררב בן טאהא הייב (עציר)
נגד מדינת ישראל
משיבה

החלטה

מבוא:

1. בפניי ערר על החלטת כבוד השופט ניר מישורי לב טוב, בבית משפט השלום בטבריה (מ"ת 55406-07-14), מיום 17.9.2014, לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 29.7.14 הוגש נגד העורר, בבית המשפט השלום בטבריה, כתב אישום (ת"פ 55388-07-14) המייחס לו עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), תקיפה וחבלה ממשית ע"י שניים או יותר, עבירה לפי סעיף 382(א) לחוק, התנהגות פרועה במקום ציבורי, עבירה לפי סעיף 216(א)(1) לחוק, שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק ועבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק.
2. על-פי כתב האישום שהוגש בעניינו של העורר, העורר תקף לכאורה, בצוותא חדא עם עוד חמישה אחרים, את המתלוננים, במכות בכל חלקי גופם ובאמצעות נשק קר, באופן שגרם להם לחבלות של ממש, ותוך התנהגות פרועה במקום ציבורי. כאשר הגיעו למקום התקיפה ניידות המשטרה, נמלט העורר מן המקום. כן על-פי כתב האישום, נטען כי במשך כחודש ימים, הסתתר העורר מהמשטרה, על אף שנמסרו זימונים לחקירה בביתו, והנאשם היה מודע אליהם. לבסוף, אותר העורר על-ידי המשטרה, וניסה לברוח מהשוטרים שהגיעו לעצרו, וכן דחף אחד מהם.
3. העורר נעצר ביום 25.7.14, ובד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה נגדו בקשה למעצר עד תום ההליכים. על-פי הבקשה, בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר ולהרשעתו בדין, וכן קיימת עילת מעצר סטטוטורית נגדו. עוד נטען בבקשה כי נשקפת מן העורר סכנה לביטחון הציבור נוכח האלימות המיוחסת לו, וכי לאור ההתנהגות המיוחסת לו, קיים לגביו חשש כי יחמוק מהליכי שפיטה. סנגורו של הנאשם אישר בפני בית-משפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את העורר לביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, וכן הודה בקיומה של עילת מעצר בעניינו, ובית-המשפט קמא הורה על הזמנת תסקיר מעצר באשר לעורר.

4. בהחלטתו מיום 17.9.14, התייחס בית המשפט קמא לתסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, ובו נקבע כי העורר הנו חסר בשלות רגשית, מתחבר לקודים התנהגותיים של תת תרבות עבריינית, אף שאינו בעל דפוסים אלימים מושרשים או פועל בתוקפנות במצבי דחק. שירות המבחן העריך את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד כבינוני. שירות המבחן נפגש עם המשמורנים שהוצעו לעורר והטיל ספק לגבי יכולתם להציב לעורר גבולות כנדרש ולאורך זמן, ובייחוד נוכח מקום החלופה שם מקיים העורר קשרים בשולי החברה. יחד עם זאת, המליץ שירות המבחן לשחרר העורר לתנאי מעצר בית מלא בפיקוח אלקטרוני ולשלוו בקבוצה טיפולית. בית-המשפט קמא קבע כי אכן קיימות לכאורה נגד העורר, וכן עילת מסוכנות לצורך מעצרו עד תום ההליכים. כן התייחס בית-המשפט קמא להתחמקותו של העורר מעצר, לעברו הפלילי, ולעובדה שעומד ותלוי נגדו עונש מאסר בר-הפעלה בגין עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע. לפיכך נקבע, כי אין מקום לתת אמון בעורר שכן אין בחלופה המוצעת כדי להבטיח את שלום הציבור, לאיין את מסוכנותו ואף לא להפחיתה. בית-המשפט קמא התייחס לאפשרות המעצר בכפר מגורי העורר כאל אפשרות שאין בכוחה לנתקו מגורמים עברייניים, ולכך שאמו ואחותו של העורר אינן מתאימות לשמש כמפקחות. לבסוף הבחין בית-המשפט קמא את עניינו של העורר דנן, מעניינם של הנאשמים האחרים באותה הפרשה, אשר חלקם שוחררו בתנאים מגבילים למעצר בית. על ההחלטה האמורה הוגש הערר שבפניי.

טענות העורר:

5. לטענת העורר, היה על בית-המשפט קמא לאמץ את מסקנות תסקיר שירות המבחן, ולשחררו למעצר בית מלא תחת פיקוח אלקטרוני, ותחת פיקוחם של משמורנים ושל שירות המבחן. העורר טען כי מעשיו אינם עומדים בדרגת חומרה גבוהה, שכן לא נקט בעצמו באלימות קשה, ולא מיוחס לו שימוש בנשק קר בכתב האישום. כמו-כן, התייחס בית-המשפט קמא לעובדה שתלוי ועומד לחובתו של העורר עונש מאסר מותנה, אך הדבר אינו מהווה עילת מעצר עצמאית, ובכך שגה. ככל שבית-המשפט קמא התרשם כי החלופה המוצעת אינה הולמת, נטען כי מן הראוי היה לאפשר לעורר להציע חלופות נוספות ולא לעצרו עד תום ההליכים. בידי העורר להציע כעת חלופת מעצר ראוייה אחרת שלא נבחנה.

6. בא-כוח העורר טען בהרחבה באשר להבחנה שנעשתה בין העורר לבין הנאשמים הנוספים בפרשה, שארבעה מהם שוחררו בתנאים מגבילים, ואחד מהם (מאהר הייב) נעצר עד תום ההליכים נגדו, עקב תפקידו המרכזי בפרשה, עברו הפלילי, האישומים נגדו ומנימוקים נוספים (ת"פ (שלום טבריה) 4135-07-14, מ"ת (שלום טבריה) 4199-07-14). ערר שהגישה המדינה, לבית-משפט זה, על ההחלטה בנוגע לארבעת הנאשמים ששוחררו בתנאים מגבילים נדחה (עמ"ת 14977-08-14). ערר שהגיש הנאשם מאהר הייב, שנעצר עד תום ההליכים, הוחזר על-ידי בית-משפט זה, לבית-משפט קמא, על-מנת לדון בתנאים המוצעים במסגרת חלופת המעצר, וסופו של יום אותו נאשם שוחרר בתנאים מגבילים (עמ"ת 17732-08-14, מ"ת 4199-07-14).

7. לטענת העורר חלקו של משיב 2 (מ"ת 4199-07-14) באירוע התקיפה גדול מכפי חלקו, ולחובתו עבר פלילי הכולל הרשעות קודמות בעבירות אלימות, סחיטה, נשק ורכוש. כן שירות המבחן קבע לגבי

המשיב 2 כי הוא בעל דפוסים אלימים, ובכל זאת הוא שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים, תחת פיקוחה של דודתו. גם המשיב 3 (מ"ת הנ"ל), היה בעל חלק דומיננטי באירוע המתואר בכתב האישום, נקבעה לגבי רמת מסוכנות גבוהה, ובית-המשפט המחוזי הורה לגביו כי יש לבחון את חלופת המעצר המוצעת בעניינו, כך שגם הוא שוחרר כאמור, בתנאים מגבילים. באשר למשיבים 4 ו-5, במהלך האירוע אחזו בנשק קר, בניגוד לעורר, וכן היו רעולי פנים. גם הם נמלטו מהמשטרה, והתנגדו למעצר, ולמרות המסוכנות הגבוהה שנקבעה לגבי המשיב 4, שוחררו שניהם למעצר בית.

8. עוד ציין בא-כוח העורר כי לחובתו של העורר שלוש הרשעות קודמות, בעבירות רכוש בלבד, ולא כפי שקבע בית-המשפט קמא.

טיעוני המשיבה:

9. ב"כ המשיבה ביקשה לדחות את הערר ולהותיר את החלטת בית המשפט קמא על כנה. שירות המבחן הסתייג מחלופת המעצר שהוצעה ע"י העורר, ובכל זאת המליץ לבית-המשפט לשקול אפשרות לשחררו. בית-המשפט קמא שלל מכל וכל את החלופה שהוצעה, וקבע כי הוא אינו נותן אמון במשיב, וכי אין בכוחה של החלופה שהוצעה לאיין ואף להפחית את מסוכנותו. ההבחנה שערך בית-המשפט קמא בין עניינו של העורר ובין ענינם של הנאשמים הנוספים בפרשה, הייתה מוצדקת, על בסיס החשש לשיבוש מהלכי משפט הנשקף בעניינו, מאחר ולעורר מיוחסות עבירות נוספות לאחר שנמלט במשך כחודש ימים ממעצר, אף שידע שהוא דרוש לחקירה. גם עברו הפלילי של העורר והעובדה שריצה עונשי מאסר ממושכים, משמשים לחובתו, ומצדיקים את החלטת בית-המשפט בעניינו. עוד דחה בית-המשפט קמא את מסקנת שירות המבחן כי העורר נוטה להגיב בתוקפנות רק במצבי דחק, שכן האירוע המתואר בכתב האישום היה אירוע מתוכנן. בנסיבות המקרה דנן, סבורה המשיבה כי גם אין חלופה אחרת שבכוחה לאיין את מסוכנותו של העורר.

דין:

10. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בערר ושקלתי אותם, ועיינתי בהחלטת בית-המשפט קמא ובחומר שצורף לערר, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערבות בהחלטתו של בית-המשפט קמא. כאמור, בפני בית-המשפט קמא אישר ב"כ העורר כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, וכן עילת מעצר נגדו. בית-המשפט קמא קבע כי על-פי התרשמותו מחומר הראיות אכן קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, ועילת מעצר לחובתו, והחלטתו התמקדה אפוא בשאלה האם ראוי לשחרר את העורר לחלופת המעצר שהוצעה על-ידו. בשאלה זו התמקד גם הדיון בערר דנן.

11. בית-המשפט קמא התייחס בהרחבה לתוכנו של תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, וציין כי לעורר נטייה להיגרר אחרי דמויות בעייתיות באזור מגוריו, לפעול מתוך שיקולים רגעים, כי הוא מתאפיין בחוסר בשלות רגשית ומתחבר לקודים התנהגותיים של תת תרבות עבריינית. עוד נקבע לגבי העורר כי הוא אינו אדם בעל דפוסים אלימים מושרשים, ואינו פועל בתוקפנות במצב דחק, אך הוא מקיים קשרים

חברתיים בעייתיים בסביבת מגוריו, מושפע מהם ולעיתים נגרר ומתקשה לקבל החלטות באופן בוגר ועצמאי. עוד צוין בהחלטה כי שירות המבחן העריך את הסיכון להישנות התנהגות דומה מצד העורר כבינוני. בית- המשפט קמא קבע באשר לכך, כי העבירות המתוארות בכתב האישום דנן אינן תולדה של מצב דחק, אלא של תכנון מוקדם ופעולה בחבורה באופן כוחני.

12. עוד התייחס בית-המשפט קמא בהחלטתו לכך שעל-פי חומר הראיות הלכאורי, העורר נמלט ממקום האירוע תוך דקות ספורות, ולאחר כחודש ימים, כשאותר על-ידי המשטרה, ניסה המשיב להימלט פעם נוספת ממעצר, ודחף את השוטר שבא לעצרו. בית-המשפט קמא הוסיף וציין כי שירות המבחן נמנע ממתן התייחסות כלשהי להתנהגות זו, שהיא בבחינת הימלטות שיטתית וממושכת מן המשטרה, והכשלה שלה. להתנהלות זו, כך לדידי בית-המשפט, השלכה ממשית על מידת הסיכון הנשקף מהמשיב ומידת האמון שניתן לתת בו באם ישוחרר לחלופת מעצר, כאשר נקבע בהחלטה כי קיים סיכוי גבוה להפרת תנאים והמשך נקיטה באלימות, ולקביעה זו אני מצטרף.

13. הן שירות המבחן והן בית-המשפט קמא לא השתכנעו כי המשמורניות שהוצעו מתאימות לתפקיד זה, שכן נטו לגונן על העורר ושללו בעייתיות בהתנהגותו. בית-המשפט ציין כי אמו של העורר לא התייצבה לחקירה במשטרה כאשר נדרשה לכך, ולא עשתה דבר כדי להניא את בנה מבריחתו ממעצר, כך שנקבע לגביה כי שיתוף פעולה עם רשויות החוק אינו נר לרגליה. באשר לאחותו של העורר נקבע בהחלטה כי אינה יכולה לשמש כגורם סמכותי אשר העורר יסור למרותו. גם היא הכחישה בבית-המשפט כי נחקרה באזהרה, גם כשהוצג גיליון הרישום הפלילי שלה, ואף טענה בבית-המשפט כי בעת בריחתו של העורר הוא שהה בבית והיא שוחחה עמו, טענה שנסתרה בעדותה של אמה. שירות המבחן הטיל ספק ביכולתן של המשמורניות המוצעות להציב לעורר גבולות כנדרש ולאורך זמן, במיוחד לנוכח מקום החלופה שם מקיים העורר קשרים בשולי החברה. בית-המשפט קבע עוד כי השמתו של העורר במעצר בית במקום מגוריו, לא תוביל לניתוק המתבקש בינו לבין הגורמים העברייניים בסביבתו. לפיכך, נקבע כי אין לתת אמון במשיב, וכי אין בחלופה המוצעת כדי להבטיח את שלום הציבור, לאיין או להפחית את מסוכנותו של העורר.

14. בניגוד לטענת העורר, בית-המשפט קמא לא שגה כאשר התייחס למספר הרב של עבירות קודמות שביצע העורר (14 במספר), אמנם במסגרת שלוש הרשעות קודמות (בית-המשפט ציין בהחלטה "עבירות" ולא "הרשעות", ומוטב היה אילו היה מבהיר זאת), ובכללן הורשע העורר בעבר בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה שמיוחסת לו במסגרת כתב האישום דנן, ובגינה תלוי ועומד לחובתו עונש מאסר מותנה. כן בית-המשפט התייחס לתקופות מאסר ממושכות קודמות אותן ריצה העורר, כאשר את האחרונה שבהן סיים לרצות זמן קצר טרם האירוע המתואר בכתב האישום. עוד, ובניגוד לטענת העורר, לא התייחס בית- המשפט בהחלטתו לעונש המאסר המותנה כעילת מעצר נפרדת, אלא כשיקול נוסף בין יתר שיקוליו, לכך שאין לבטוח בעורר במסגרת החלופה המוצעת. בית-המשפט קמא ציין בצדק, בהקשר זה, את חוסר הצלחתו של עונש המאסר המותנה להרתיע את העורר מפני ביצוע עבירות נוספות, היגררות אחרי עבריינים מאזור מגוריו, ופעולה בדפוס פעולה דומה, בקשירת קשר לביצוע פשע.

15. לבסוף, התייחס בית-המשפט קמא להבחנה בין העורר ובין הנאשמים הנוספים בפרשה, וקבע כי אין לגזור גזירה שווה בינו ובינם. בית-המשפט ציין כי המשיב היה היחיד שנמלט במשך חודש ימים ממעצר, בריחה שלוותה בשכירת צימר, החלפת מספרי טלפון באופן תכוף וניסיון בריחה בעת מעצרו תוך הפעלת אלימות, התנהלות שלא אפיינה את המעורבים האחרים, גם לא את המשיבים 4 ו-5 שניסו לברוח מזירת האירוע אך נעצרו במקום. כן נגד העורר תלוי ועומד עונש מאסר מותנה ממושך, שלא הרתיע אותו מלפעול פעם נוספת לכאורה בקשירת קשר לביצוע עבירות כאמור. בנוסף, בעניינו של עורר נערך דיון מפורט בנוגע לחלופת המעצר ונמצא שהיא אינה מתאימה. גם אני סבור כי עניינו של העורר דנן נבדל מעניינם של הנאשמים הנוספים בפרשה, הן מבחינת הנתונים העובדתיים הלכאוריים בעניינם, והן באשר לשיקולים הצריכים לעניין שחרורו של העורר לחלופה שהוצעה לגביו.

16. **לאור המקובץ לעיל, התרשמתי כי נימוקי בית-המשפט קמא בעניין אי-שחרורו של העורר לחלופת המעצר שהוצעה, הנם נימוקים משכנעים וכבדי-משקל, וכי אין מקום להתערב בהחלטתו. לפיכך, הערר נדחה.**

ניתנה היום, ד' חשוון תשע"ה, 28 אוקטובר 2014, בהעדר הצדדים.